

je že pobliskavalo, kam moli pes taco. Vendar so ša
bili tibi in mirni, zato sem nadaljeval:

Dr. Laginja govori.

Zastopnik istrskih Slovencev in Hrvatov je govoril: Narod strada. Umira. Moški so v vojni. Ženske trpe. Veliko žensk in otrok so odvedli z doma. Naš ljud trpi neprimerno več kot drugi deli države. Prošnje in pritožbe stoletij so neuslišane. Pritisk uradništva je vedno hujši. Razumete sedaj li naš krik po lastni državi v okviru habsburške monarhije? Zahtevamo lastno državo, da si bomo svoje dohodke in izdatke določali sami v soglasju s presvillim našim vladarjem, kjer nas ne bodo tlačili Nemci ali Madžari. (Živahno odobravanje in ploskanje.) In Bog, ki je pustil železo rasti, ni hotel nobenih sužnjev.

Dr. Ravnihar govori.

Zastopnik ljubljanskega mesta je izvajal: Z Marklom se nočem nadalje baviti, ker je mož obrekoval. Da smo Jugoslovani polnovreden narod, to so dokazali naši vojaki na bojiščih, to smo s potoki krvi zabilježili v knjigi zgodovine. Mi ne zahtevamo za vse, kar smo storili za državo, nobenega plačila, nobenega odlikovanja, mi hočemo le to, kar imajo Nemci že v obilici: svobodo, neodvisnost, samostojnost v narodnem oziru, enakopravnost pred zakonom in v javnem življenju. (Viharno odobravanje in ploskanje.)

Dr. Trešič-Pavičič govori.

Dalmatinski poslanec dr. Trešič-Pavičič je govoril zelo kratko, vendar je vzbudil veliko pozornost. Rekel je: Ker mi sedanjí način, kako vlada postopa, ne nudi jamstva za to, če bi slikal na tem mestu po svoji najboljši vesti razmere v jugoslovanskih deželah, da bi se mojih parlamentarnih govorov v tej zadevi pozneje še enkrat ne inkriminovalo in bi se me spravilo na zatožno klop z zažuganjem smrtni kazni in ker so vrhutega govori v državnem zboru podvrženi strogi cenzuri, moram v tej velevažni politični razpravi opustiti svoj govor.

Blankini govori.

Drug dalmatinski poslanec Juraj Blankini je razpravljajal o avstrijskem vprašanju ter rekel, da je hotela sedanja vlada obnoviti Avstrijo z nemškim državnim jezikom. Sedanja vlada ne pozna avstrijskih zahtev. Dalmacija nujno potrebuje večjega dovoza živil. Pomanjkanje je veliko.

Dr. Krek govori.

Zastopnik kamniškega okraja dr. Krek je izvajal v svojem govoru: Ako ne nastopamo proti delovanju uradništva (birokratizem), bo propadla država, bo izginila dinastija, ne bomo prišli v Evropi do nobenega miru. Uradništvo mora pod nadzorstvom državnega zbora služiti ljudstvu. (Živahno pritrdjevanje.) Govor ministrskega predsednika je bil tako prazen, kakor še ni bil govor nobenega ministrskega

predsednika dosedaj. Kot cilj svoje vlade je proglasil: 1. Nemški državni jezik in druge nemške zahteve; 2. plačujte davke; 3. sklenite pogodbo z Ogrsko, ne da bi vedeli, kakšna je ta pogodba, koliko bomo morali za Ogre plačevati. S temi točkami hoče v sedanjih časih, ko je vse polno drugih skrbi, vladati in državo voditi. Veliko svojo nezmožnost je Klam dokazal s tem, da v svojem govoru ni omenil glavne rane, ki nas sedaj vse boli. Ta rana je nezakonitost, s katero se postopa med vojsko. Ako bi povedal, da so se zgodile napake, a da je sedaj naša naloga, popraviti te napake in zakone spraviti sedaj in za bodočnost zopet v veljavo, bi cela državna zbornica vzdihnila, kakor da ji kamen pade s srca. Te rane Klam niti ne vidi. Sklepam: Največja nesreča za Avstrijo, odkar imamo ustavo, je bil mož kot Stürgkh. Sedaj preti druga nesreča za našo domovino. Ta nesreča se imenuje Klam-Martinić. Gospoda moja! Ali ima državni zbor dovolj moči, da obrani domovino pred to nesrečo? (Živahno pritrdjevanje in burno ploskanje.)

Naši poslanci v odsekih.

V proračunski odsek so bili izvoljeni: dr. Korošec, Laginja in dr. Pogačnik;
v finančni odsek: dr. Benkovič, Cingrija, Demšar in dr. Ravnihar;
v pravni odsek: Baljak in Rybar;
v vojnogospodarski odsek: Dulibič, Jarc, Krek in Ravnihar.

Kmetске zadeve.

V sedanjem zasedanju so kmetски poslanci vseh strank že opetovano opozarjali vlado na razne krivice, ki se godijo kmetom z raznimi nepremišljenimi odredbami v sedanjem vojnem času. Naši slovenski poslanci so v tem oziru že vložili več predlogov in interpelacij in bodo v bodočih sejah še v posebnih govorih opozorili vlado, kako oblasti postopajo s kmeti pri raznovrstnem rekviriranju, vojnih dajatvah i. t. d. Krščansko-socialni poslanec Stöckler je očital vladi, da je napravila velik pogrešek, ko je kar na slepo rekvirirala razna živila, a se pri spravljaju rekviriranega blaga ni ozirala na strokovnjake, v sled česar je mnogo živil šlo v izgubo. Vlada kliče v razne odbore večinoma bogate liferante, trgovce in mestne zastopnike, toda le malokedaj kmete-strokovnjake. Zato vsa zadeva glede preskrbe z žili ni na najboljši poti. Minister Höfer je hotel dati sladkor za vkuhanje sadja samo bogatim tovarnarjem, malim posestnikom pa ne. Uradniki, posebno davčni, so menja, da je kmet napravil v sedanjí vojni tako velike dobičke kot milijonarji. A to so samo sumničenja in namigavanja meščanov. In kljub temu so kmetje razmeroma več vojnega posojila podpisali kot vojni liferantje. Vse druge stanove se pridno oprošča od vojne službe, le kmeta, ki redi vse stanove, pa ne. Približno v enakem smislu je govoril v seji dne 13. junija kmetски poslanec Dam, ki se je posebno pritoževal o bobnečem ognju raznih odredb, naredb, razglasov, oklicev in enakih uradnih papirjev, ki prav mnogokrat napravijo samo nepotrebno razburjenje in

zmešnjavo. Krščansko-socialni poslanec Höher pa se je pritoževal, da se pri rekviriranju meri z dvojno mero. Avstrijski kmetje morajo vedno mnogo več dati in za slabše cene kot ogrski. Čeh dr. Viškovsky je tudi krepko branil kmetски stan in je z dokazi navedel, kako so oblasti pri rekviriranju postopale z našimi kmeti. Mesto da bi kmet dobil priznanje za svoje veliko delo v sedanjí vojski, se vsakojake nemogoče reči zahtevajo od njega, se ga šikanira in preganja kakor kakoga zločinca. S takim postopanjem se pa kmetskega stanu ne bo pospeševalo.

Osmi podpredsednik.

V seji dne 15. junija je bil za osmega podpredsednika, katerega določa nov državnozborni poslovnik, izvoljen češki socialdemokrat Tusar z 209 glasovi.

Predlogi in interpelacije jugoslovanskih poslancev.

Poleg že imenovanih so naši poslanci vložili še sledeče predloge in interpelacije:

Roškár zavoljo oproščenja in dopustov za samostojne posestnike in rokodelce;

Jarc in Roškár zavoljo vznemirjajočih časniških poročil o primernih cenah za vino;

dr. Jankovič zavoljo potrebnih zdravstvenih odredb zoper kužne bolezni in tuberkulozo;

dr. Krek je interpeliral zavoljo pošte v Podlublju na Koroškem, ki ni hotela sprejeti slovenskih pošiljatev;

Vojni spomini

(Januš Golec.)

I.**Boji v Karpatih.**

21 dni smo pretrpeli na istem mestu v gošči za Volčjo dolno.

Sovražna artilerija in ledeno mrzli puh kolere, ki nas je tukaj prvič poljubljajal na smrt noč in dan, sta razredila naše vrste, ki so se dvignile izmogočeno zmučene iz strelskih grab; krenili smo že v tretje na višje povelje iz za nas nerazvidnih vzrokov nazaj. Naš polk je obrnil kot zadnji sovražniku hrbet. Zavili smo brez nepotrebnih ovinkov v varno, edino rešilno ter pozneje tako zmagovito naročje Karpatov.

Rusi nas niso podili, le kozaki so se nam tu in tam približali; a bliskoma so izginili iz vidika po prvih streljih od naše strani.

Ta tretji umik ni bil niti za tretjino podoben prvemu ali drugemu. Hodili smo v lepem vremenu, ne prehitro tirano, brez medsebojnega porivanja in čakanja na cestah. V sredino Karpatov smo se poglobili preko znanega, tolikanj v tej vojni opisovane-ga Dukla-prelaza.

Ta velevažna soteska med Galicijo in Ogrsko nosi ime po mestecu Dukla, ki leži pri vходу te globeli na galiski strani. Je prav majhno, neznatno mestoce galiskega kroja. Ravnona kraje ob prelazu Dukla me priklepa nek spomin, ki ga hočem zaupati javnosti.

Ko smo se umaknili iz Volčje dolne, sem jezdit grdo suholjavega kljuseta, ki je vsled slabe reje in revmatizma le za silo pokimovalo naprej. Radi konjske bolezni in slabosti sem tesal več peš kot z živalsko pomočjo.

„Dve sličnosti teh gostij v sv. deželi in pri nas sem Vam že zaupal, sedaj Vam bom pa zabil v uho in žep še tretjo, najimenitnejšo in najvažnejšo. Ko je videl Zveličar v Kani, da je ženin od pet do glave pošten mož, a siromak brez kaplje vina, mu je pomogel. Nikakor ni pripustil, da bi bil letal s praznimi vrči pri sosedih na posodo, sicer bi se bil zakopal v nepotrebne dolgove, ampak mu je napravil iz vode vino. Sam neskončno bogat, je podaril od svojega neizčrpnlivega imetja nekaj tudi revnemu ženi-nu, ki je pokazal pri vsej revščini dobro srce in ga povabil celo na svojo gostijo. Vas, zbrani gostje, nikakor ne smem primerjati Gospodu, ki je neskončno bogati in dobrotljivi Bog. A po njegovi podobi ustvarjeni, božja podoba ste tudi Vi. Vsi pa še imovito premožni od prvega do zadnjega. Tudi naša ženin in nevesta sta hvalevredni božji podobi. Finče in Ajta imata in hranita v svojih prsih, kot ženin in nevesta v Kani, dobro, prijateljem na stežaj odprto srce. To svojo srčno dobroto sta dokazala javno s tem, da sta nas povabila tako mnogoštevilno na najlepšo veselico, na ohoetni dan. Ali bi ne bilo greh pred Bogom samim? Ali bi nas ne bi bilo lahko sram, da bi se ta dva po volji in sreči tako dobrotljiva človeka radi veselja, ki sta ga priredila nam na ljubo, našim želodcem v uteho, zakopala v dolgove, iz katerih bi se ne potegnili ves svoj živi dan. Zatorej Vas pa pozivam, zbrana družba, posnemajmo kot dobro vneti kristjani Gospoda na galilejski ohoeti vsaj deloma. Ne moremo spremeniti po njegovem zgledu vode v vino, lahko pa seže vsak izmed Vas v žep. Posnemajmo stroške te lepe, te nikdar zabne gostije! Kaj sam sem uboga kaplanska para, ki ne trga niti svojih hlač, pa plačam godbo in dam še ženinu 10 K na roko. Od Vas pa pričakujem, da boste segli še bolj globoko in podarili od para vsaj po 20 K. Gotovo bo pošteno plačana, naše veselje še večje, ker

nas bo tolažilno božala vest, da se nismo gostili na tuje, siromašne troške, ampak na lastne!“

Tako sem nehal, se vsedel in zvedavo motril poslušalce. Ze prvi očesni ošvig po zbrani družbi je me poučil, da je napravil moj govor, globok vtis, da mi je zasiguran popoln uspeh. In res!

Med svati se je začelo gibanje in porivanje — odpirali so denarnice in Fičetu na roko so romali od vsakega para po desetak in še več. Ko je plačal vsak in je bil ženinov žep poln debelega denarja kot nikoli, odkar ga je rodila mati, je izbruhnil med povabljeni smeh in krohot. Nobeden se ni hudoval, ker sem jih tako na gladko potegnili, ampak vsak je mi stiskal roko, češ: Tako modro nas še ni obližnil in omuznil nikdo kot kaplan in Plajt.

Nato so še židane volje plesali, jedli, pili in kvantali do belega dne. Ob svitu zore so se porazle-zli med nabijanjem in evilom godbe po hribih in po grabah vsak na svojo lastno stran.

Ko si je Plajt opomogel od dosmrtni nezabne ohoeti, mi je še zadovoljno javil, da je plačal celo gostijo in ostalo mu je še 60 goldinarjev za eno te-ličko k priženjeni Ajtini kravi. Menil je še, da ima sedaj svojo streho, skupno mizo, jedno jezično dru-žico po grabah življenja; a mir pred obrekljivimi je-ziki, pred tajmoštrm, misijonarji in pred samim — škofom.

Te vrstice sem zabeležil Plajtu v spomin, ker ga že nekaj mesecev krije topla italijanska zemlja. Lastne strehe, skupne mize in z jezikom grizeče to-varšice se ni veselil dolgo. Svetovna vojna ga je presadila iz tega kraljestva jezika v vrt miru k Aj-tinem možu Tonču.

Kaj pa drugič včeva Ajta? Gotovo še ima da-nes tople pete in plantee srce, mogoče, da se še v tretjič vklene v zakonski jarem.

dr. Korošec v zadevi dozdevnih ugodnosti, ki jih je Avstrija priznala Ogrski v nagodbi;

dr. Korošec zaradi postopanja vojaških in civilnih oblasti proti slovenskemu narodu za časa vojske;

dr. Benkovič zavoljo podpore po uimi za brežiški okraj;

dr. Ravnihar v zadevi kršenja narodne enakopravnosti pri razpisu službenega mesta pri osrednjem uradu za krmila za Štajersko.

Naše žrtve za domovino.

Iz Rečice ob Savinji se nam poroča: Pretresljiva in žalostna vest je zadela vrlo in krščansko družino Vlamovo. Dne 15. maja je sin Tona, zadet od laške granate, moral darovati svoje mlado življenje na oltar domovine. Bil je pobožen, ponižen in vzgleden mladenič. Vsi so ga spoštovali radi njegovega lepega vedenja. Njegov grob je tam ob deroči, krvaveči Soči, njegova duša pa se raduje pri Njem, ki je „vstajenje in življenje“, ki naj bo njegov plačnik, žalujočim domačim pa tolažnik.

Z bojišča nam pišejo: Dne 1. junija je zadela sovražna granata priljubljenega tovariša 22letnega desetnika Antona Cepin. Doma je bil iz Pilštana. Žal nam je vsem ostalim za vrliga mladega fantja, katerega krije zemlja. Ostalim domačim naše sožalje! Četovodja Jožef Prešiček, doma od Sv. Stefana; desetniki: Vuga Edvard iz Kalobija, Maček Janez iz Kozjega in Centrih Filip iz Prevorja.

K Mariji Snežni je prišla žalostna vest, da je padel sin brat Ivan Mihelič dne 7. junija l. l. in sicer na Monte Kabri pri Asiagu. Bil je težko ranjen v nogo in v roko tako, da mu je radi prevelikih ran iztekla kri in je mirno v Gospodu zaspal. V najlepšem cvetu svoje mladosti je moral darovati svoje življenje za domovino.

Iz Poljčan se nam piše: Dne 11. t. m., ob 3. uri popoldne, je na laškem bojišču (Monte Zebio) laška granata uničila nadepolnega Lud. Sterk, absolviranega učiteljskega, blagega sina tukajšnje vrle rodbine Jožefa in Ane Sterk, posestnika in pošnega mojstra v pokolu. Kdor je rajnega poznal, je ga moral vzljubiti; saj je bil vrl, krščanski in slovenski mladenič. Bodi mu laška zemljica lahka! List za listom pada. Kdaj bo že enkrat konec?

Črnovojnik Alojzij Vasle nam piše: Padel je na italijanskem bojišču desetnik Josip Valenko, doma iz Dobrave pri Ptuj. Zadet je bil v glavo od sovražne strojne puške. Staršem naše najgloblje sožalje!

Franc Koban, doma iz Gornje Poljskave, nam piše iz soške fronte: Dne 8. junija smo izgubili dobrega in zvestega tovariša Alojzija Cagran, doma iz Slapšincev pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Bil je zadet od sovražne granate tako, da je v istem trenutku izdihnil svojo blago dušo. Bil je fant vselega značaja, pameten in pošten. Vsi smo ga radi imeli Bog tolaži njegove starše!

Vsem padlim slovenskim junakom naj sveti večna luč!

Razne politične vesti.

Ker Poljaki vstrajajo pri svojem sklepu, da ne marajo podpirati sedanje vlade in ker vlada v proračunskem odseku nima večine, je Klamovo ministristvo dne 18. junija sklenilo, da odstopi. Cesar si je še pridržal odločitev. Na Dunaju se sedaj vrše neprestano pogajanja med vlado in raznimi ohrankami, posebno s Poljaki, ki pa baje odločno vstrajajo pri svojem prvotnem sklepu. V tem so vse politične stranke edine, da državni zbor mora ostati ter se ne sme poslati domov, četudi vlada v njem nima večine. Naj se pa vpostavi druga vlada. Kako se bo stvar končno razvila, še ni znano. Listi ugibajo o tem, ali pride novo, nekako prehodno ministristvo ali pa bo Klam preuredil in pomnožil svoje ministristvo. Toliko je pa tudi gotovo, da imamo Slovani večino v državi in da se brez nas in preko nas ne more več vladati. Jugoslovanski klub, Cehi in Rusini so se pogovorili, da bodo postopali skupno ter ne bodo podpirali nobenega podvzeta Klamove vlade; pač pa je treba, da parlament ohrani svojo zmožnost za delo.

Starčevićeva stranka prava na Hrvaškem namerava skupno z dalmatinskimi in istrskimi pristati pričetki izdajati v Zagrebu nov hrvaški dnevnik, ki bo širil misel jugoslovanske države v smislu izjave Jugoslovanskega kluba v državnem zboru in izjave Starčevićeve stranke prava v hrvaškem saboru. Hrvati se torej resno zavzemajo za združenje Jugoslovancev od Mure do Adrije v posebno državno tvorbo pod habsburškim vladarskim žezlom.

Ogri že imajo novo ministristvo. Ministrski predsednik grof Esterhazy je ministristvo tako-le sestavil: Notranje ministristvo: Bela Ugron, finančno ministristvo: dr. Gustav Gratz, trgovsko ministristvo: grof Bela Serenyi, naučno ministristvo: grof Albert Apponyi, pravosodno ministristvo: dr. Viljem Vasonyi, poljedelško ministristvo: Bela Mezössy, minister a latere: grof Teodor Batthyany, domobransko ministristvo: podmaršal pl. Szurmay, minister za Hrvaško: grof Aladar Zichy. Novi ministri so izveti iz

vseh ogrskih strank. Glavna naloga novega ministristva bo, da dobi Ogrska nov volilni red, po katerem bo prišlo ljudstvo do večjih pravic. Grof Tisa se bo baje podal na fronto. Cesar ga je imenoval za polkovnika.

Kaj je z mirom?

O mirovnem gibanju se zadnji čas sliši zelo malo. Skoro nikjer ni opaziti kaknega resnega podvzeta za mir, dasiravno se je že ves svet z Nemci in Angleži vred naveličal nesmiselnega prelivanja krvi.

Včerajšnji listi prinašajo poročilo, da je švicarski socialdemokrat in narodni svetnik Grimm, ki se sedaj mudi v Petrogradu, dobil od švicarskega zveznega svetnika Hofmana iz Švice brzoglasno naročilo, naj izroči ruski vladi mirovno ponudbo Nemčije. V tej ponudbi se poroča, da Nemčija ne bo pričela ofenzive proti Rusiji, dasiravno je za njo pripravljena, dokler bo še dana možnost, da se z Rusijo lahko doseže sporazum. Nemčija želi skleniti z Rusijo mir, ki bi bil časten za obe državi. — Nemčija se baje hoče zavezati, da bo živela odslej z Rusijo v ožji trgovski in gospodarski zvezi in jo bo denarno podpirala pri popravilu vojnih poškodb; ne bo se vmešavala v notranje ruske zadeve ter je pripravljena, se prijateljsko pogoditi glede Poljske, Litavske in Kurlandije; vrniti hoče Rusiji zasedena ruska ozemlja, ako bo Rusija vrnila Avstriji zasedene dele Galicije in Bukovine. Hofman zatrjuje v svoji brzoglasni, da je prepričan, da bi Nemčija in njeni zavezniki takoj pričela z mirovnim pogajanjem, če to želijo zavezniki Rusije. Hofman opozarja na razne nemške uradne in poluradne izjave, iz katerih sledi, da Nemčija ne želi razširjenja ozemlja v to svrhu, da se poveča ter da pomnoži svojo politično in gospodarsko moč.

Ta brzoglasna je bila od nepoklicane osebe zajeta in objavljena v štokholmskem socialdemokratskem glasilu. Posledica je bila, da je Hofman odstopil kot švicarski zvezni svetnik.

Kar se tiče mirovne pripravnosti v Rusiji, je ljudsko razpoloženje gotovo za mir. A sedanja vlada in duma sta še vedno preveč pod vplivom Angležev. Duma je n. pr. v tajni seji dne 17. junija sklenila, da bi bil poseben mir in nedelavnost na fronti za Rusijo naravnost izdajstvo napram zaveznikom. Duma zahteva takojšnjo ofenzivo ruske armade. Razmere so v Rusiji trenutno tako zamotane, da je iz raznih poročil težko razbrati, kakšen je položaj.

Mednarodna mirovna konferenca socialnih demokratov v Stokholmu tudi ne bo prinesla miru. — Med odposlanci raznih dežel vlada taka needinost, kakor med Babilonci, ko so zidali svoj stolp. Francoski socialisti zahtevajo Alzacijo in Lotarinško za Francojce, nemški pa za Nemčijo. In tako je tudi glede na druge sporne točke. Needinost, ki vlada med odposlanci, se vidi tudi iz neprestanega prihajanja in odhajanja. Eni prihajajo v Stokholm, in drugi odhajajo.

Severoameriški predsednik Wilson je imel dne 14. junija na nekem zborovanju govor, v katerem je govoril zelo odločno proti Nemčiji in posebno slovensko povdajal, da bo Amerika tako dolgo in z vsemi svojimi silami podpirala četverosporazum, dokler Nemčija, ki je glavni krivec sedanje vojske, ne bo popolnoma tepena in premagana. Vojske ni krivo nemško ljudstvo, tudi ne Avstrija, ampak nemški mogotci, ki bi radi gospodovali celemu svetu. Miru ne bo poprej, dokler nemški militarizem in nemška gospodstvalnost ne bo poražena.

Tako stoji razmere na svetu. Zvezda miru ne miglja še niti iz daleka ne. Vojskujoče se države se pripravljajo za novo zimsko vojno. Tako poročilo že prihaja iz Italije. Sledila bodo še druga poročila. In poročila o miru?!

Grčija v sovražnih verigah.

Odstopivši grški kralj Konstantin je odpotoval te dni skozi Italijo v Svice. Novi kralj Aleksander je le vjetnik, oziroma suženj, četverosporazuma. — Grški prekučuh Venizelos je te dni dospel v Atene, da zopet začne s svojim „delom“ za se in za četverosporazum. Grško vojaštvo mislijo porazdeliti v Sarraillovo armado, katere je že zasedla celo Tesalijo, t. j. severovzhodno grško pokrajino. Italijani pa so zasedli Janino in celo vrsto drugih važnejših mest ob Otrantski morski ožini. Lahki nameravajo od tam prodirati dalje v osrčje Grčije in v Albanijo in iti še z večjimi četami Sarraillo pred Solunom na pomoč. — Svoboda Grške je izgubljena.

Italijansko bojišče.

Na južnotiralskem bojišču je od 14. do 18. junija nastal odmor. Lahki so po prvih napakih v ozemlju „Sedem občin“ sprevidele, da ne morejo naprej. In kakor vedno, kadar jim napadi niso uspeli, so se tudi tokrat izgovarjali s slabim vremenom, katero je baje krivo njih nevspehov. Medtem pa je Ka-

dorna pošiljal ojačenja, zlasti mnogo artilerije v prostor za Asiagom. Tako ojačena je italijanska šesta armada dne 18. junija v prostoru med reko Brento in Asiagom po temeljiti artilerijski predpripravi pričela napadati naše postojanke. Naši so popolnoma pripravljeni na odpor.

Na Koroškem in sicer pri gorovju Plöcken in pri Predelju so Italijani več dni močno napadali in tako preizkušali, ali so naše tamošnje postojanke dovolj močne ali ne. Toda naši branitelji Koroške so jih povsod krepko zavrnili.

Na primorski fronti so se vršili znatni spopadi samo na severnem delu te fronte, t. j. na gori Rombon, kjer so dne 17. t. m. oddelki bosansko-hercegovskega pešpolka št. 4 vrgli sovražnika iz nekega njegovega opirališča in vjeli 30 mož.

Na Italijanskem ni več vse prav v redu. Ljudstvo postaja vedno bolj nezadovoljno, ker še Kador na ni predrl avstrijskih črt, pomanjkanje živil je pa vedno hujše. Pod pritiskom teh razmer je odstopilo nekaj ministrov, med njimi vojni in mornariški minister.

Slovenski junaki so branili Sv. goro.

K našemu poročilu v zadnjem „Slov. Gospod.“, v katerem smo poročali, da so bili Bosanci, 87. in 47. pešpolk junaki Sv. gore, se nam iz bojišča še poroča:

Za Sv. goro se niso borili samo imenovani polki, ampak tudi naš domači 26. črnovojniški pešpolk. Tretji bataljon tega (spodnještajerskega) polka se je posebno hrabro boril. Celih 12 dni je vstrajal v najhujšem ognju in je s protinapadom vrgel Lahe nazaj z gore. Slava našim hrabrim slovenskim junakom!

Po soški bitki.

(Izvirno poročilo.)

Pri tej hudi deseti bitki je ob Soči vse nekako omamljeno; vse je tiho in mirno, le top za topom se še oglašja od sovražne strani. Bistra Soča še šumlja v svoji strugi. Zadnji mesec je bila reka videti prav žalostna. Preprežena je bila s kupi sovražnih mrličev. Ob strani Soče se razgrinja goli hrib, ki izgleda, kakor da bi ga nikdar ne bila prestopila človeška noga. Vrh te gore je stala krasna romarska cerkev, ki je bila znana po širokem svetu (Sv. gora). Na tisoče in tisoče ljudstva je hodilo na to goro. Slovesnosti, ki so se včasih tu obhajale, so popolnoma prenehale. Vse je spremenjeno v razvaline.

Franc Sotošek iz Križ pri Podsvetju.

Vjeti, a kmalu zopet rešeni.

(Poročilo slovenskega vojaka od Sv. gore.)

S tovarišem sva bila ravno v začetku najhujšega meteža na Sv. gori, kamor je bil italijanski pritisk največji. Bilo je na večer dne 14. maja. Topništvo je nekoliko ponehalo. Pričeli so se ljuti pehotni naskoki. Proti nam so jursale vedno nove močnejše italijanske čete. Kar naenkrat pride sel s poročilom: Lah je predrl na nekaterih krajih našo črto! Prednje straže na vrhu Sv. gore so že v njegovih rokah. Nam se od začetka to poročilo ni zdelo kaj verjetno. Kar naenkrat pa slišimo zunaj pred duplino sovražne glasove: „Avanti, dentro de Caverna!“ (Naprej v kaverno!) Sklenili smo, braniti se do zadnjega, in smo se tudi krepko postavili v bran. Topniški stotnik je sprevidel, da je naša bramba brez pomena, radi tega smo se udali v našo usodo. Postali smo laški vjetniki. Lahko si mislite, dragi čitatelji, kaj občuti človek v takem položaju. Solze so nam silile v oči, ko sva se zmisli na proteklost, posebno na tri leta trpljenja in zdaj... Ko sva se zmisli na starše, brate in sestre in na prijatelje in zdaj vjetnika, in Bog ve koliko časa ostaneva. Posebno hudo je nam prizadajalo nečloveško ravnanje sovražnika, ker je po roparsko z nastavljenim bodalom na prsa zahteval denar in druge vrednosti; tudi hrabrostnim kolajnam ni prizanesel izdajalski okrutnež. Lahki so se začeli posvetovati, proti kateri strani bi nas odpeljali. Naravnost iz Sv. gore proti Soči jim ni ugajalo, ker jim je naše topništvo močno zaprlo vhod in odhod iz Sv. gore. Sklenili so, da nas peljejo po grebenu proti dolini, ki leži na levo od Sv. gore. So menda mislili, da je že gotovo tudi zasedena od Lahov. Ali varali so se, kajti obdajal jo je železni zid in za zidom „zelena hudič“, spodnještajerski slovenski fantje in močje. Pomikali smo se počasi navzdol z našimi neprijetnimi spremljevalci. Nismo pa še do dobra prišli v dolino, kar naenkrat začujemo: „Poglej jih polentarije, naše ženejo!“ Ozremo se naokoli in vidimo v naše največje veselje, da je naša rešitev blizu. Tudi Lahki so spoznali naenkrat, da so prišli v zanjko. Pokorno so oddali svoje orožje, a seveda tudi naše oropane stvari. Postali so naši vjetniki in mi zopet prosti soški bojovníki.

Na drugih bojiščih.

Kakor kažejo znamenja, se na ruski fronti nekaj pripravlja. General Brusilov zbira in organizira za fronto napadalne zbornice, s katerimi bo ob ugodni priliki skušal na tem ali drugem kraju predreti našo